

U 23/2026 rd

Statsrådets skrivelse till riksdagen om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om digitala nät, om ändring av förordning (EU) 2015/2120, direktiv 2002/58/EG och beslut nr 676/2002/EG och om upphävande av förordning (EU) 2018/1971, direktiv (EU) 2018/1972 och beslut nr 243/2012/EU (förordning om digitala nät)

I enlighet med 96 § 2 mom. i grundlagen översänds till riksdagen Europeiska kommissionens förslag av den 21 januari 2026 till Europaparlamentets och rådets förordning om digitala nät och om ändring av förordning (EU) 2015/2120, direktiv 2002/58/EG och beslut nr 676/2002/EG och om upphävande av förordning (EU) 2018/1971, direktiv (EU) 2018/1972 och beslut nr 243/2012/EU samt en promemoria om förslaget.

Helsingfors den 1 april 2026

Justitieminister Leena Meri

Kommunikationsråd Mirka Meres-Wuori

1.4.2026

FÖRSLAG TILL EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS FÖRORDNING OM DIGITALA NÄT (FÖRSLAG TILL FÖRORDNING OM DIGITALA NÄT)

1 Bakgrund och syfte

Europeiska kommissionen lade den 21 januari 2026 fram ett förslag (COM(2026) 16 final) till Europaparlamentets och rådets förordning om digitala nät, som ändrar förordningen om ett öppet internet (EU) 2015/2120, direktivet om integritet och elektronisk kommunikation 2002/58/EG och radiospektrumbeslutet 676/2002/EG, samt upphäver förordningen om inrättande av Organet för europeiska regleringsmyndigheter för elektronisk kommunikation (Berec) och Byrån för stöd till Berec (Berecbyrån) ((EU) 2018/1971, nedan *Berec-förordningen*), direktivet om inrättande av en europeisk kodex för elektronisk kommunikation ((EU) 2018/1972, nedan *kodexdirektivet*) och beslutet om inrättande av ett flerårigt program för radiospektrumpolitik (243/2012/EU).

Genom förslaget slås kodexdirektivet, Berec-förordningen, beslutet om inrättande av ett flerårigt program för radiospektrumpolitik, en del av förordningen om ett öppet internet och en del av direktivet om integritet och elektronisk kommunikation ihop till en förordning om digitala nät.

Bakgrunden till förslaget är målen för EU:s digitala decennium om att alla befolkade områden ska täckas av gigabitnät och 5G-nät före 2030. Den nuvarande rättsliga ramen har bedömts vara alltför fragmenterad, vilket hindrar operatörer från att agera effektivt över gränserna och minskar investeringarna i ny teknik. Med hjälp av förordningen om digitala nät försöker kommissionen lösa dessa utmaningar genom att förenkla lagstiftningen och uppmuntra till att övergå till nyare teknik.

Mer omfattande strategiska analyser, såsom Lettas, Draghis och Niinistö's rapporter som kommissionen beställt, betonar att snabba kommunikationsnät är avgörande för EU:s ekonomiska konkurrenskraft, säkerhet och sociala välfärd. Samtidigt ses satellitanslutningar som en viktig faktor när det gäller att stärka EU:s strategiska autonomi, tillgängligheten i glesbygden och beredskapen för störningar och säkerhetshot. Målet med reformen är att skapa ett enhetligt marknadsområde och ekosystem där näten och beräkningskapaciteten smälter samman, gör det möjligt för Europa att bli ledande inom artificiell intelligens och säkerställer att alla medborgare kan delta i det digitala samhället.

2 Förslagets huvudsakliga innehåll

Förslaget till förordning är omfattande och behandlas nedan utifrån de centrala teman som ingår i det: beredskapsskyldigheter, allmän auktorisation och förfarandet med ett harmoniserat anmälningsförfarande (Single Passport), frekvenser, nummerresurser, övergång till fiber, marknadens funktion och konkurrens, reglering av betydande marknadsinflytande, nätneutralitet, användarrättigheter, förvaltning samt allmänna bestämmelser och slutbestämmelser.

2.1 Beredskapsskyldigheter (artiklarna 4–8)

Artikel 4–8 i förslaget till förordning innehåller nya skyldigheter för aktörer och myndigheter som tillhandahåller allmänna elektroniska kommunikationsnät och tjänster som innebär att de ska säkerställa att näten och tjänsterna fungerar i samband med olika störningar. Till skyldigheterna hör att förutse, förebygga, förbereda sig inför och hantera olika typer av störningar; en ny samarbetskyldighet mellan privata och offentliga aktörer; skyldigheter att säkerställa tillgången till kritisk kommunikation och nödkommunikation och se till att det alltid går att utfärda varningsmeddelanden. Dessutom åläggs särskilda skyldigheter i anslutning till teknikomställningar inom nödkommunikation och varningsmeddelanden. Organet Office for Digital Networks (nedan *ODN*) som inrättas genom förslaget får i uppdrag att i samarbete med andra EU-aktörer och nationella aktörer utarbeta en beredskapsplan för unionens digitala infrastruktur. Förslaget innehåller även förslag till bestämmelser om insamling av uppgifter i samband med dessa, gränsöverskridande utlämnande av uppgifter, kommissionens rätt att använda uppgifter som lämnats ut för den finansiering som beviljas inom EU för att förbättra nätens och tjänsternas robusthet mot störningar och för att skapa en gemensam lägesbild i krissituationer.

2.2 Allmän auktorisation och ett harmoniserat anmälningförfarande (artiklarna 9–12)

Artiklarna 9–12 i förslaget behandlar allmän auktorisation för leverantörer av elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster och ett gemensamt och harmoniserat anmälningförfarande (Single Passport). När det gäller den allmänna auktorisation som krävs för att utöva televerksamhet ska det på ett uttömmande sätt fastställas villkor som inom ramen för auktorisationen kan ställas på dem som tillhandahåller elektronisk kommunikation. Villkoren motsvarar i huvudsak kraven i det nuvarande direktivet, men ett nytt villkor är skyldigheten att iaktta kraven på säkerheten i IKT-leveranskedjorna som ingår i förslaget till cybersäkerhetsakt (Cybersecurity Act, CSA2) av den 20 januari 2026.

Anmälningförfarandet ändras så att det tidigare landsspecifika anmälningförfarandet, dvs. televerksamhetsanmälan, slopas och ett gemensamt anmälningförfarande som ger teleföretag rätt att verka inom hela EU införs. Det nya förfarandet skulle intensifiera samarbetet mellan medlemsstaternas regleringsmyndigheter genom det föreslagna Office for Digital Networks (ODN) och i fråga om de nationella regleringsmyndigheternas tillsyn över elektroniska kommunikationsnät och leverantörer av kommunikationstjänster. I framtiden kommer huvudprincipen att vara att den regleringsmyndighet som har tagit emot registreringen ansvarar för tillsynen. Tillsynen ska genomföras i samarbete med myndigheterna i de medlemsstater där tjänsten tillhandahålls. I allvarliga situationer där en registrerad tjänsteleverantörs verksamhet bryter mot villkoren i förordningen ska enskilda regleringsmyndigheter ha möjlighet att vidta åtgärder inom den egna medlemsstatens territorium med hänsyn till den nationella säkerheten eller det allmänna intresset. Dessutom föreslås mindre ändringar i de administrativa avgifter som aktörerna betalar för att täcka regleringsmyndigheternas kostnader.

2.3 Frekvenser

2.3.1 Förvaltning av radiospektrum (artiklarna 13–35)

Artiklarna 13–35 i förslaget till förordning innehåller förslag till ändringar i regleringen av radiospektrum. Syftet med kommissionens förslag är att försöka främja delad användning och tilldelning av frekvenser (principen use-it-or-share-it) samt underlätta överlåtelse och uthyrning av nyttjanderätter till radiospektrum. Utgångspunkten är teknikneutralitet och tjänsteneutralitet. Kommissionen föreslår även ändringar som skulle innebära en mer omfattande harmonisering

av radiospektrum än i nuläget och en överföring av beslutanderätten i anslutning till dem till kommissionen (bl.a. artiklarna 22 och 31 som tas upp nedan) samt en ökning av medlemsstaternas rapporterings- och koordineringsskyldigheter.

Målet är att stärka åtgärderna för att avlägsna radiostörningar i enlighet med artikel 14. För att eliminera radiostörningar inom EU kan Radio Spectrum Policy Body (nedan *RSPB*) som inrättas genom förslaget lämna sin uppfattning och slutligen kan kommissionen utfärda en genomförandeakt på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ. För att eliminera radiostörningar från tredjeländer ska det på begäran av en medlemsstat eller efter att ha konsulterat RSPB vara möjligt för kommissionen att anta en genomförandeakt, alternativt kan rådet i slutändan överväga att godkänna restriktiva åtgärder med stöd av artikel 29 i fördraget om Europeiska unionen (nedan *EU-fördraget*) i enlighet med målen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Enligt artikel 29 i EU-fördraget får Europeiska unionens råd anta restriktiva åtgärder (sanktioner) mot regeringar i länder som inte ingår i Europeiska unionen, icke-statliga enheter och enskilda personer för att få dem att ändra sin politik eller verksamhet.

Kommissionen ska ta fram en unionsövergripande radiospektrumstrategi (artikel 17) som vid behov ska uppdateras varje gång Världsradiokonferensen har hållits. Utifrån strategin kan kommissionen vid behov anta frekvensplaner för unionen genom genomförandeakter. Inom nio månader från det att unionens frekvensplaner har godkänts ska de behöriga nationella myndigheterna lämna in sina nationella frekvensplaner till kommissionen och RSPB. De ska innehålla de nationella åtgärder som krävs för att genomföra unionens frekvensplan och tidtabellerna för dessa åtgärder. Harmoniseringen ska verkställas inom 24 månader eller alternativ användning anmälas om det inte finns någon efterfrågan på harmoniserad användning. Kommissionen kan genom en genomförandeförordning fastställa en gemensam tidpunkt för auktorisation att införa ett harmoniserat radiospektrum. Vilken behörig aktör som helst kan föreslå harmonisering av ett visst band för kommissionen, som då ordnar ett offentligt samråd och ber RSPB och/eller RSC (Radio Spectrum Committee) om deras uppfattning (artiklarna 18–19).

Förfarandet i artikel 22 i förslaget harmoniserar bestämmelserna om spektrumförvaltning. Det ska skapas tre nya instrument på EU-nivå: gemensamma modeller för tillståndsvillkor för flera medlemsstater, en möjlighet till spektrumtillstånd i harmoniserade band på EU-nivå och ett gemensamt ansökningsförfarande när det gäller spektrumtillstånd. Artikeln i fråga verkar öppna en möjlighet att efter harmonisering införa tillståndsförfarandet på EU-nivå i vilket band som helst. Enligt artikel 23 i förslaget ska nationella tilläggs villkor förhindras för frekvensband som har beviljats tillstånd genom ett harmoniserat förfarande på EU-nivå.

Nättillstånd som berättigar till användning av radiospektrum ska enligt artikel 24 i förslaget i regel gälla tills vidare och villkoren för nyttjanderätter till radiospektrum ska utvärderas regelbundet. I vissa särskilt angivna fall kan de nationella myndigheterna bevilja tillstånd för en kortare tid än 40 år. Ett nättillstånd som beviljats för viss tid förnyas enligt artikel 25 automatiskt på samma villkor på begäran av tillståndshavaren. Nättillstånd som gäller tills vidare kan enligt förslaget återkallas av något av de skäl som anges i artikel 25.2 och med en uppsägningstid på fem år i alla övriga fall.

Ett förfarande för den inre marknaden för radiospektrum föreslås nu införas för att ersätta det nuvarande forumet för sakkunnigbedömning. I förfarandet för den inre marknaden ska medlemsstaterna på förhand underrätta kommissionen, RSPB, Berec och de behöriga myndigheterna i de övriga medlemsstaterna om beslut som gäller nyttjanderätter till radiospektrum, och dessa kan uttala sig om utkastet inom 30 arbetsdagar. Kommissionen ska

ges möjlighet att använda sin vetorätt till nyttjanderättens varaktighet och till åtgärder som påverkar marknaden, om det anses nödvändigt. Detta föregås av att RSPG och Berec lämnar sina åsikter (artikel 31). ODN föreslås få i uppgift att upprätthålla en centraliserad EU-databas som möjliggör dynamisk spektrumanvändning (artikel 28).

2.3.2 Satellitfrekvenser (artiklarna 36–45)

Enligt artikel 38–39 i förslaget till förordning ska verksamhetstillstånd för satelliter (inkl. markstationstillstånd) i fortsättningen sökas som ett EU-omfattande tillstånd direkt från kommissionen i enlighet med EU:s villkor. Behövliga avgifter ska även betalas till kommissionen. Kommissionen fastställer radiospektrumavgifter genom en delegerad akt. Enligt artikel 40 i förslaget ska kommissionen i tillståndsansökningsprocessen bistås av en arbetsgrupp från ODN och RSPB som omfattar representanter för medlemsstaterna. Genomförandeakten fastställer detaljerna och tidtabellen för beviljande av EU-tillstånd. Enligt artikel 41 i förslaget ger ett tillstånd som beviljats av unionen innehavaren rätt att tillhandahålla satellitnät eller satellitkommunikationstjänster samt rätt att använda radiospektrum inom hela unionen eller i de medlemsstater som anges i tillståndet. Tillhandahållandet av satellitnät eller satellitkommunikationstjänster eller den användning av radiospektrum som dessa förutsätter ska enligt förslaget inte kräva nationell auktorisation i någon medlemsstat. Det föreligger oklarheter i förslaget till förordning beträffande definitionerna som rör satellitverksamhet och innehållet i artiklarna om tillstånd, vilket innebär att förslaget förblir otydligt i fråga om huruvida den centraliserade befogenheten att utfärda tillstånd som föreslås för EU ska gälla satellittrafik i större utsträckning än endast serviceverksamhet som gäller anslutningar till slutanvändare för kommunikationssatelliter. Hittills är det endast innehavare av användarrättigheter till frekvensband 2 GHz som tillhandahåller mobila satellittjänster (MSS) som omfattar hela Europa som har valts genom ett urvalsförfarande på unionsnivå i enlighet med beslut 626/2008/EG.

Enligt artikel 42 i förslaget ska tillstånd som beviljas av kommissionen i regel gälla tills vidare. Kommissionen kan av grundad anledning förkorta tillståndets giltighetstid för särskilda kortvariga projekt, experimentell användning på omloppsbanan eller för att uppfylla medlemsstaternas skyldigheter enligt internationell rätt.

Kommissionen och de nationella myndigheterna ska övervaka att tillståndsvillkoren följs i enlighet med artikel 43. Kommissionen kan precisera tillsynsarrangemangen genom genomförandeakter. Om villkoren inte följs kan kommissionen genom genomförandeakter införa nödvändiga metoder för att ingripa. Kommissionen kan förelägga böter eller vite för brott mot tillståndsvillkoren. Enligt artikel 44 i förslaget ska den nationella myndigheten verkställa de åtgärder för överträdelse av tillståndsvillkoren som kommissionen beslutat om enligt artikel 43. Om den nationella myndigheten anser att brådskande åtgärder krävs för att undvika skadliga störningar, kan den agera i enlighet med sin befogenhet inom sitt nationella område. Åtgärderna ska anmälas till kommissionen och RSPB inom fem arbetsdagar.

Artikel 37 innehåller bestämmelser om internationell koordinering av satellitsystem. Enligt förslaget ska den nationella myndighet som ansvarar för radiospektrum (Transport- och kommunikationsverket i Finland) även i fortsättningen ansvara för rapportering och koordinering av satellitsystem i enlighet med Internationella teleunionens (nedan *ITU*) bestämmelser, men förslaget ska innehålla nya bestämmelser om informationsdelnings- och koordineringsmekanismer på EU-nivå. Om flera medlemsstater skulle behandla samma frekvens eller omloppsposition, skulle Europeiska unionen bilda en gemensam ståndpunkt för att ge ITU ett enhetligt svar.

Delad användning av radiospektrum mellan markbundna och satellitaktörer är endast möjlig genom avtal på det sätt som anges i artikel 45. Om ITU-bestämmelserna förutsätter koordinering, ska den nationella myndigheten utan dröjsmål underrätta kommissionen om detta. Kommissionen kan genom en genomförandeakt införa villkor för parallell verksamhet.

2.3.3 Nummerresurser

Artiklarna 46–52 om nummerresurser ger kommissionen större kontroll än tidigare när det gäller förvaltningen av telefonnummer. Offentliga myndigheter åläggs en ny skyldighet som gäller strategisk planering av nummerresurser under ledning av kommissionen, som får stöd av ODN och de nationella regleringsmyndigheterna. I förslaget ges kommissionen även rätt att genom genomförandeförordning reglera nummerrymden med en ny nummerplan för unionen. Dessutom föreslår kommissionen att en allmän europeisk nummerrymd inrättas. I fråga om den nationella nummerförvaltningen föreslås ändringar i de nationella myndigheternas tillsyns- och rapporteringsskyldigheter och i rapporteringsskyldigheterna som gäller de kommunikationstjänster som utnyttjar nummer.

2.4 Övergång till fiber, marknadens funktion och konkurrens

2.4.1 Övergång till fibernät, dvs. utfasning av kopparnätet (artiklarna 53–61)

Artiklarna 53–61 i förslaget gäller utfasningen av kopparnät (copper switch-off, nedan *CSO*) och övergången till fiberanslutningar. Medlemsstaterna ska före den 31 december 2035 fastställa att kopparnätet ska tas ur bruk i CSO-områden om villkoren i artikel 57 uppfylls. Artiklarna 55–61 i förslaget innehåller rapporteringsskyldigheter för de nationella myndigheterna som till exempel gäller fastställande av CSO-områden, planering av övergången till fiber, bedömning av hållbarhetsförhållanden, skyddsåtgärder, granskning av teleföretagens planer samt övervakning av utfasningen av kopparnätet.

2.4.2 Tillträde till mark (artiklarna 62–64)

Artiklarna 62–64 i förslaget är en direkt motsvarighet till artiklarna 42–44 i kodexdirektivet. Det är fråga om ledningsrätter och avgifter i anslutning till dem samt samlokalisering och gemensamt nyttjande av nätelement och tillhörande faciliteter för tillhandahållare av elektroniska kommunikationsnät.

2.4.3 Samtrafik (artiklarna 65–71)

Artiklarna 65 och 66 i förslaget motsvarar artiklarna 59 och 60 i kodexdirektivet och artikel 67 i förslaget motsvarar artikel 62 i kodexdirektivet. Det handlar om att samtrafik mellan teleföretagens nät. Artiklarna 68–70 i förslaget motsvarar artikel 61 i kodexdirektivet. I dessa artiklar behandlas symmetrisk reglering och fastighetsnät i byggnader. Den föreslagna artikel 71 är en ny bestämmelse som är kopplad till utfasningen av kopparnäten. Enligt förslaget ska den nationella myndigheten ålägga tillhandahållare att på en konsuments begäran ansluta hushåll till fibernätet i områden där kopparnätet har tagits ur bruk.

2.5 Bestämmelser om betydande marknadsinflytande (artiklarna 72–86)

Artiklarna 72–86 i förslaget gäller bestämmelser om betydande marknadsinflytande som till sin karaktär är föregripande specialreglering som grundar sig på konkurrensrättens principer. Bestämmelserna om betydande marknadsinflytande baserar sig på marknadsanalyser som genomförs med jämna mellanrum och som i Finland sköts av Transport- och

kommunikationsverket. Utifrån marknadsanalysen riktas regleringen mot de marknader där konkurrensproblem upptäcks. Utgångspunkten för kommissionens förslag är att behålla regleringen som grundar sig på betydande marknadsinflytande som regleringsmetod och närmast göra preciserande ändringar i den.

Till sitt innehåll är artikel 81 om harmoniserade tillträdesprodukter ny och medför den största förändringen i förhållande till de gällande bestämmelserna. Tillträdesprodukter är produkter i grossistledet, exempelvis accessnät eller grossistbredband, som teleföretag erbjuder varandra och som ett teleföretag kan använda för att få tillgång till ett annat teleföretags nät. Enligt förslaget ska en harmoniserad tillträdesprodukt på EU-nivå vara en primär grossistprodukt som regleringsmyndigheten ska ålägga ett företag med betydande marknadsinflytande att erbjuda sina konkurrenter. Den nationella myndigheten ska i fortsättningen motivera om den ålägger ett företag med betydande marknadsinflytande att erbjuda andra grossistprodukter som möjliggör tillträde till nätet än harmoniserade grossistprodukter. Enligt 4 punkten i artikeln kan kommissionen utfärda genomförandeakter om harmoniserade produkter.

Artikel 85 i förslaget gäller marknadsanalys och skyldigheter som den nationella myndigheten ställer samt ett förfarande med notifiering till kommissionen om beslutsutkast som gäller dessa. Enligt förslaget kan kommissionen även i fortsättningen fatta ett beslut som innebär att den nationella regleringsmyndigheten åläggs att återkalla en föreslagen bestämmelse om den anses kunna skapa ett hinder för den inre marknaden. Enligt förslaget ska kommissionens vetorätt utvidgas till att gälla de skyldigheter som den nationella myndigheten ålägger teleföretag.

2.6 Skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster (artiklarna 87–92)

Enligt förslaget är det fortfarande medlemsstaternas uppgift att fastställa nivån på de samhällsomfattande tjänsterna. Samhällsomfattande tjänster fungerar som basservice för kommunikation när kommersiellt utbud saknas. Som ett nytt element föreslås en definition av nivån på samhällsomfattande tjänster utifrån anvisningar som utarbetats av Berec och en definitionsram som senare fastställs i EU:s genomförandeförordning. Det innebär att det nationella handlingsutrymmet krymper i fråga om fastställandet av nivån. Den nya definitionsramen som utarbetas under ledning av kommissionen omfattar metodik för att fastställa kvalitetsnivån på samhällsomfattande tjänster och ett skäligt pris för dem. Det föreslås att omfattningen på samhällsomfattande tjänster ska utvidgas från konsumenter och mikroföretag till små företag och organisationer som drivs utan vinstsyfte.

2.7 Nätneutralitet (artiklarna 93–94)

Bestämmelser om nätneutralitet, det vill säga ett öppet internet, har tidigare utfärdats genom EU:s förordning om åtgärder rörande en öppen internetanslutning (2015/2120, OIR). Syftet med förordningen om en öppen internetanslutning har varit att säkerställa lika och icke-diskriminerande behandling av trafik vid tillhandahållandet av internetanslutningstjänster och att användarnas rätt till öppet internet tillgodoses. Artikel 93 i förslaget motsvarar till stor del motsvarande bestämmelse i den gällande förordningen om en öppen internetanslutning (artikel 3). I artikeln föreslås kommissionen få befogenhet att utfärda en genomförandeförordning om villkor för tjänster som inte är internetanslutningstjänster och som är optimerade för särskilt innehåll och särskilda applikationer och tjänster, eller en kombination av detta. För närvarande kan Berec ge anvisningar för att stödja de nationella regleringsmyndigheterna med ett enhetligt genomförande. Syftet med kommissionens nu föreslagna befogenhet att utfärda en genomförandeförordning är att säkerställa att ett enhetligt tillvägagångssätt tillämpas för nya tjänster och ny teknik, såsom nätverksskivning (virtuell uppdelning av nät i undernät). Enligt artikel 94 i förslaget ska operatörernas skyldighet att göra nödvändig information tillgänglig för

tillsynen (artikel 5.2 i förordningen om en öppen internetanslutning) avskaffas. Jämfört med den gällande bestämmelsen avskaffas även myndigheternas skyldighet att årligen offentliggöra rapporter, men en skyldighet att samla in information en gång vartannat år läggs till. Det föreslås att de skäl som innehåller anvisningar om tillämpningen av skyldigheterna stryks.

2.8 Användares rättigheter (artiklarna 95–114)

Artiklarna 95–114 i förslaget innehåller bestämmelser om rättigheterna för dem som använder kommunikationstjänster och i synnerhet bestämmelser som skyddar konsumentanvändare i avtalsförhållanden med teleföretag. I artiklarna föreslås dessutom bestämmelser om särskilda egenskaper och funktioner hos tjänsterna som användarna ska ha till sitt förfogande.

De föreslagna bestämmelserna om konsumentavtal gäller bland annat information som ska ges till konsumenter innan avtal ingås och specificering av fakturor som skickas till konsumenter (artikel 95), maximitiden för tidsbundna avtal om kommunikationstjänster och avtalets upphörande (artikel 97) samt paketerbjudanden som teleföretaget skickar ut (artikel 98). Förordningen möjliggör endast ett begränsat nationellt handlingsutrymme att utfärda närmare nationella bestämmelser om ämnesområdet och endast i fråga om vissa bestämmelser. Liksom för närvarande ska det vara möjligt att nationellt föreskriva om en maximal tid för avtal om kommunikationstjänster för konsumenter, förutsatt att den inte överstiger 24 månader. En stor del av de bestämmelser som skyddar konsumenter tillämpas även på mikroföretag och organisationer som drivs utan vinstsyfte som användare av kommunikationstjänster, och en del bestämmelser tillämpas även på medelstora företag som användare av kommunikationstjänster (artikel 99). I unionsrätten avser ett mikroföretag ett företag som har färre än tio anställda och vars årliga omsättning eller balansomsättning inte överstiger två miljoner euro.

Dessutom ska alla slutanvändare av kommunikationstjänster omfattas av bestämmelser som syftar till att underlätta byte av teleföretag och överföring av telefonnummer. De ovan beskrivna bestämmelserna i förslaget till förordning motsvarar till stor del bestämmelserna i det gällande kodexdirektivet, men kommissionen har försökt förenkla dem. Den största förändringen är att bestämmelserna nu ingår i en förordning, vilket innebär att nationell lagstiftning om de ärenden som ingår i förordningen endast kan finnas när det uttryckligen är tillåtet. Utöver bestämmelserna i den nu föreslagna förordningen och den nationella reglering som den tillåter tillämpas generell konsumentskydds rätt på konsumentanvändare.

Vidare innehåller förslaget bestämmelser om nödkommunikation och det europeiska nödnumret 112 (artikel 106), om ett system för varning av allmänheten (artikel 107) samt om kommunikationstjänster för att förmedla frågor av allmänintresse till slutanvändare (artikel 105). Enligt förslaget ska medlemsstaterna säkerställa att leverantörer av elektroniska kommunikationstjänster avgiftsfritt förmedlar information av allmänintresse till konsumenterna. Dessutom föreslås att alla EU-medborgare ska ha tillgång till alarmeringstjänster och att samtal till nödnumret 112 ska vara gratis och tillgängliga samt att operatörerna ska skicka lokaliseringssuppgifter till nödcentralen. Medlemsstaterna ska införa ett system för varning av allmänheten som gör det möjligt för myndigheterna att skicka varningar om stora olyckor eller överhängande katastrofer direkt till människors mobiltelefoner. Skyldigheten för teleföretag att möjliggöra ett mobilbaserat system för varning av allmänheten (artikel 107) kommer att förbli oförändrad jämfört med nuvarande bestämmelser, men i stället för den nuvarande alternativa applikationsbaserade lösningen föreslås en ny skyldighet att införa ett mobilbaserat system för varning av allmänheten som bygger på en applikation kopplad till den europeiska digitala identitetsplånboken.

En ny bestämmelse (artikel 103) är att tillhandahållare av internetanslutningstjänster eller allmänt tillgängliga interpersonella kommunikationstjänster ska samarbeta med behöriga myndigheter för att skydda användarna mot bedrägerier i deras tjänster. De nationella behöriga myndigheterna ska utifrån riktlinjerna från Berec vidta åtgärder för att skydda användarna. Kommissionen kan utfärda delegerade akter för att säkerställa effektiviteten hos och samordningen av de bedrägeribekämpningsåtgärder som vidtas inom unionen.

Till artiklarna 108–110 i förslaget överförs bestämmelserna i det nuvarande direktivet om integritet och elektronisk kommunikation 2002/58/EG om presentation och skydd när det gäller identifiering av det anropande och uppkopplade numret, avvikelser från dem för att spåra okynnessamtal samt under nödsamtal och om automatisk omstyrning och automatiska uppringningssystem. I anslutning till detta föreslår kommissionen att artikel 7 (specificerade räkningar), artikel 8 (presentation och skydd när det gäller identifiering av det anropande och uppkopplade numret), artikel 10 (undantag), artikel 11 (automatisk omstyrning) och artikel 12 (abonnentförteckningar) upphävs (artikel 207).

Dessutom reglerar förslaget i hög grad interoperabiliteten mellan bilradiomottagare och radiomottagare för konsumenter och digital tv-utrustning för konsumenter på motsvarande sätt som i nuläget, men det nationella handlingsutrymmet framgår inte tydligt av förslaget (artikel 112). I skäl 312 i förslaget preciseras att bestämmelserna inte utgör något hinder för att bilradiomottagare i nya fordon i kategori M kan ta emot och återge radiotjänster som tillhandahålls via analog markbunden radiosändning och bestämmelserna hindrar inte medlemsstaterna från att införa skyldigheter för att säkerställa att digitala radiomottagare kan ta emot och återge analoga markbundna radiosändningar. Enligt förslaget behåller medlemsländerna sin befogenhet att fastställa sändningsplikten på nationell nivå (artikel 113).

2.9 Förvaltning (artiklarna 115–180)

Förslaget till förordning upphäver Berec-förordningen. Bestämmelserna i Berec-förordningen som upphävs har i huvudsak överförts till förslaget oförändrade eller så har mindre ändringar gjorts i deras innehåll. Förslaget innehåller emellertid även helt nya bestämmelser.

Artiklarna 115–120 i förslaget gäller den nationella regleringsmyndigheten och andra behöriga myndigheter. Artiklarna innehåller bestämmelser om myndigheternas minimiuppgifter, oberoende och opartiskhet, myndigheternas ekonomiska oberoende och tillräckliga resurser samt skyldigheten att samarbeta med andra myndigheter och Berec.

Artiklarna 121–130 och 137–180 i förslaget gäller organet för europeiska regleringsmyndigheter (Berec) och byrån för stöd till Berec (Berecbyrån) samt samarbetet med RSPB.

Artiklarna 131–136 i förslaget gäller inrättandet av RSPB (Radio Spectrum Policy Body) som ersätter nuvarande RSPG (Radio Spectrum Policy Group). RSPB ska ha befogenhet att ge utlåtanden och rekommendationer om strategiskt viktiga radiospektrumfrågor. Organet deltar i fastställandet av EU:s gemensamma mål (såsom tidtabellerna för 6G) och säkerställer att enskilda medlemsstaters agerande inte äventyrar den inre marknadens enhetlighet. Jämfört med det mandat som nuvarande RSPG har skulle RSPB få en starkare roll i utvecklingen av en gemensam färdplan för radiospektrum, gemensamma tillståndsvillkor och fördelningsmetoder, avgifter och urvalskriterier samt i beredningen av rådets beslut. RSPB ska skapa gemensamma principer för delad och flexibel användning av radiospektrum. RSPB ska utarbeta ett flerårigt program som är i linje med EU:s mål för det digitala decenniet och regelbundet rapportera om framsteg och om hur väl radiospektrumresurserna stöder Europas konkurrenskraft.

Enligt artikel 144 i förslaget ska Berecbyrå ersättas med organet Office for Digital Networks (ODN). Artikel 145 i förslaget innehåller bestämmelser om ODN:s befogenhet och artikel 146 om dess uppgifter. ODN ska ha mer omfattande befogenhet och uppgifter än den nuvarande Berecbyrå. Enligt förslaget ska ODN stödja utvecklingen av den inre marknaden för elektronisk kommunikation, stödja och bistå Berec genom att tillhandahålla teknisk expertis, analyser, samordningsstöd och operativt bistånd samt även stödja och bistå RSPB, i synnerhet genom att säkerställa nära samordning mellan politik och reglering som gäller elektronisk kommunikation och radiospektrum samt facilitera samarbete i frågor av gemensamt intresse. Genom förslaget intensifieras samarbetet på strategisk nivå, men om det genomförs innebär det också en avsevärd institutionell förändring på operativ nivå och flyttar tyngdpunkten mot en starkare förvaltning på EU-nivå. I artiklarna 154 och 155 föreslås kommissionen få vetorätt i beslutsfattandet i förvaltningsrådet för ODN, i synnerhet i personalfrågor. Artikel 159 motsvarar till sitt innehåll motsvarande bestämmelse i Berec-förordningen som upphävs, men budgeten för det nya organet ODN ska även bestå av tillståndsavgifter för satelliter för företag, nyttjanderätter till alleuropeiska nummerresurser, publiceringsavgifter och avgifter för ODN:s tjänster.

2.10 Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser (del VIII, artiklarna 181–210)

Förslaget innehåller detaljerade bestämmelser om myndigheternas, Berecs och RSPB:s rätt att få information i anslutning till tillsynen av förordningen. Artikel 181 i förslaget innehåller bestämmelser om teleföretags och vissa andra företags skyldighet att lämna information till de nationella behöriga myndigheterna samt Berec och RSPB som dessa behöver för att utföra sina uppgifter. Begäran om information ska vara motiverad och proportionell med tanke på tillsynsuppgifterna enligt förordningen. Bestämmelser om harmoniserade begäran om information och rapportering som riktas till företag finns i artikel 182. Enligt förslaget ska Berec utfärda riktlinjer som fastställer omfattningen, tidpunkten, frekvensen och formen när det gäller begäran om information i hela EU, och riktlinjerna ska även innehålla mallar för begäran om information och rapportering. RSPB ska också få i uppgift att skapa harmoniserade mallar för begäran om information. Kommissionen ska beredas möjlighet att harmonisera insamlingen av uppgifter genom en genomförandeförordning. I fråga om begäran om information som handlar om miljömässig hållbarhet ger förslaget möjlighet att samla in information som överskrider de harmoniserade begäran om information, men Berec kan i riktlinjerna ge anvisningar för insamling och strömlinjeformning av sådan information.

Artikel 183 innehåller bestämmelser om de nationella myndigheternas geografiska kartläggningar av anläggningar av bredbandsnät. Det föreslås att innehållet i de geografiska kartläggningarna utvidgas från nätens räckvidd till tillgången till nät, beredskapen att ta en anslutning i bruk och ibruktagandet av en genomförd tjänst, vid behov genom att skilja olika slutkundssegment åt. Myndigheten föreslås även få i uppdrag att göra upp prognoser för utvecklingen av näten.

Om kommissionen anser att det på nationell nivå uppstår skillnader i tillsynen av bestämmelserna i förordningen som kan störa den inre marknads funktion, kan kommissionen i enlighet med artikel 186 i förslaget utfärda rekommendationer eller i sista hand bindande beslut om vissa bestämmelser i förordningen i form av en genomförandeförordning för att säkerställa att förordningen iaktas på ett enhetligt sätt inom EU. Liksom i det gällande kodexdirektivet innehåller förslaget till förordning en bestämmelse om ett nationellt organ för att lösa tvister utanför domstol som är tillgängligt för konsumenter. Vidare föreslås bestämmelser om den nationella regleringsmyndighetens uppgift att avgöra meningsskiljaktigheter mellan företag som har med skyldigheterna i förordningen att göra.

Bestämmelser om frivillig medling i tvister om samtrafik finns i artiklarna 191–193. Enligt förslaget ska Berec utarbeta anvisningar för tekniskt och kommersiellt samarbete mellan teleföretag och andra aktörer inom kommunikationsbranschen för att producera effektiva, hållbara och tillförlitliga tjänster. Dessa aktörer kan begära frivillig medling av den nationella regleringsmyndigheten. Berec ska framföra sina synpunkter om fallet inom två månader, och efter medlingsmötet ska myndigheten inom en månad utarbeta ett skriftligt sammandrag av medlingen och komma med ett lösningsförslag till den del förlikning inte har uppnåtts. Berec rapporterar vartannat år om anvisningarnas effekter och hur den frivilliga medlingen fungerar. Kommissionen ska bedöma hur hela förfarandet fungerar tre år efter att förordningen har börjat tillämpas.

Artiklarna 194–197 i förslaget innehåller bestämmelser om förutsättningarna för att göra ändringar i fråga om allmän auktorisation samt nyttjanderätter till radiospektrum och nummerresurser eller villkoren för rättigheterna att bygga nät, begränsning eller återkallande av beviljade nyttjanderätter till radiospektrum eller nummerresurser, myndighetstillsyn, påföljder och sanktioner till följd av brott mot den allmänna auktorisationen samt nyttjanderätterna till radiospektrum och nummerresurser eller villkoren för rättigheterna att bygga nät och till följd av försummelse av skyldigheter, samt om rätten att överklaga. Förslaget motsvarar till denna del i hög grad det tidigare kodexdirektivet, men bestämmelserna om påföljder är mer detaljerade och innehåller till exempel bestämmelser om påföljdsavgifter och en hänvisning till uppfyllandet av kraven på säkerhet i IKT-leveranskedjan i förslaget till cybersäkerhetsakt (CSA2).

2.11 Delegerade akter och genomförandeakter samt förordningens ikraftträdande

Kommissionen ska ges befogenhet att utfärda delegerade akter på de villkor som anges i artikel 198 i förslaget. Kommissionen ska ha befogenhet att utfärda en delegerad akt om förfarandet vid beviljande av tillträde till det harmoniserade radiospektrumet i unionen och om tillståndsvillkoren (artikel 22.3 f), metodologin för fastställande av radiospektrumavgifter (artikel 39.4), maximala termineringstaxor för fasta och mobila nät (artikel 82.1), nödvändiga åtgärder för att förhindra bedrägerier i kommunikationsnät (artikel 103.5) samt tekniska detaljer om organiseringen av nödkommunikation (artikel 106.8). Vidare kan kommissionen genom delegerade akter ändra bilaga IV till förordningen (uppgifter som teleföretag ska offentliggöra om sin tjänst), bilaga V (krav på interoperabilitet för bilradiomottagare och digital tv-utrustning) och bilaga VI (ansökningsprocess för nyttjanderätt till satellitfrekvenser i hela unionen) (artikel 114). Kommissionen ska rådfråga medlemsstaternas experter innan en delegerad akt utfärdas.

Den föreslagna artikel 199 innehåller bestämmelser om förfarandet enligt kommittéförfarandeförordningen (EU) nr 182/2011 när kommissionen använder sin befogenhet att utfärda genomförandeakter. Kommissionen bistås från fall till fall av en kommunikationskommitté (Communications Committee) eller en radiospektrumkommitté (Radio Spectrum Committee) bestående av representanter för medlemsstaterna. Båda ska fungera som kommittéer på det sätt som avses i kommittéförfarandeförordningen.

När det gäller radiospektrum kan kommissionen anta genomförandebestämmelser genom vilka man på begäran av en medlemsstat avgör gränsöverskridande fall av spektrumkoordinering eller radiostörningar (artikel 14.8), som fastställer vilken dag användningen av det harmoniserade radiospektrumet inleds (artikel 18.6), unionens färdplan för radiospektrum (artikel 17.3), de gemensamma tillståndsvillkoren för radiospektrum (artikel 22.2), praxis för att ansöka om nyttjanderätt till radiospektrum från flera medlemsstater samtidigt (artikel 22.5), frekvensband som ska ingå i EU:s gemensamma databas över innehavare av nyttjanderätter till radiospektrum (artikel 28.2), enhetlig tillämpning av kommissionens rekommendationer om

radiospektrumavgifter i medlemsstaterna (artikel 29.4), enhetlig tillämpning av kommissionens rekommendationer om förfarandena för beviljande av nyttjanderätter till radiospektrum i medlemsstaterna (artikel 30.11), fysiska och tekniska egenskaper hos trådlösa små cellulära accesspunkter (artikel 34.2), tillståndsvillkor för satellitband (artikel 39.4) och delad användning av radiospektrum (artikel 45.3).

I anslutning till satellitkommunikation kan kommissionen utfärda genomförandeakter om villkoren för den allmänna auktorisationen för satellitnät eller satellittjänster (artikel 38.3), allokeringen av satellitkommunikationsfrekvenser i EU (artikel 39.2), ansökningsprocessen för EU-omfattande satellitkommunikationsfrekvenser och beviljande av nyttjanderätt (artikel 40) samt tillsyn av villkoren för nyttjanderätten och återkallande av nyttjanderätten (artikel 43).

Dessutom kan kommissionen utfärda genomförandeakter om EU:s nummerplan och villkoren för användning av EU-nummer (artiklarna 46.4 och 47.1), säkerställande av interoperabilitet mellan slutanvändarnas tjänster (artikel 68.2), harmoniserade produkter i grossistledet som den nationella regleringsmyndigheten kan tilldela företag med betydande inflytande på marknaden och taxepprinciper för dessa produkter (artikel 81.4), metodologi för att fastställa hastigheten för samhällsomfattande bredbandstjänster på nationell nivå (artikel 89), tillämpning av bestämmelserna om nätneutralitet (artikel 93.6), modell för sammanfattning av avtal som ges till konsumenter (artikel 95.2), tekniskt genomförande av myndigheternas mobilbaserade varningssystem i anslutning till så kallade digitala plånböcker (artikel 107.2), mallar som nationella myndigheter använder för insamling av information från teleföretag (artikel 182.3), praxis för informationsutbyte mellan de nationella behöriga myndigheterna och ODN (artikel 11.3), beslut enligt det föreslagna harmoniseringsförfarandet om enhetlig tillämpning av förordningen (artikel 186.1 och 186.6) samt om standarder som allmänt iakttas (artikel 187.6).

Förordningen ska tillämpas sex månader efter att den har trätt i kraft.

3 Rättslig grund, subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen

Den rättsliga grunden för förslaget är artikel 114 (den inre marknaden) i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (nedan *EUF-fördraget*). Artikel 114 gäller åtgärder som hör samman med upprättandet av den inre marknaden och dess funktion, och dess syfte är att tillnärma medlemsstaternas lagstiftning för att säkerställa en enhetlig och icke-diskriminerande tillämpning av lagstiftningen inom unionen. Kommissionen motiverar den rättsliga grunden med att syftet med förslaget är att stödja den inre marknaden för elektronisk kommunikation och säkerställa att den fungerar samt att den inre marknaden fungerar inom andra politiska områden inom EU som omfattar radiospektrumanvändning. Enligt artikel 114 antas förordningen genom ordinarie lagstiftningsförfarande och rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet.

EU-domstolen har av hävd ansett att en rättsakt endast kan godkännas med stöd av artikel 114 i EUF-fördraget om det av den objektivt och faktiskt framgår att den syftar till att förbättra villkoren för upprättandet av den inre marknaden och dess funktion. Om detta villkor uppfylls ger artikel 114 i EUF-fördraget unionslagstiftaren stort utrymme för egen bedömning vid valet av nödvändiga tillnämnings- och harmoniseringsåtgärder. De kan även omfatta andra åtgärder än harmonisering av medlemsstaternas lagstiftning.

Enligt artikel 5 om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna i fördraget om Europeiska unionen (FEU) får unionen anta akter endast när det är nödvändigt och i den utsträckning det är nödvändigt.

Enligt kommissionen är förslaget förenligt med subsidiaritetsprincipen. Omfattningen av problemen med det digitala ekosystemet förutsätter ett lagstiftningsinitiativ från EU, eftersom de har en allt större EU-dimension och kan lösas effektivare på EU-nivå, vilket ökar de totala fördelarna, påskyndar och förenhetligar genomförandet och sänker kostnaderna. Enligt kommissionen ger åtgärder på EU-nivå ett betydande mervärde för utvecklingen av den digitala infrastrukturen, eftersom skillnader i medlemsstaternas nationella åtgärder lätt leder till fragmentering och försämrar konkurrenskraften. För att stärka Europas konkurrenskraft krävs tillgång till snabb, säker och hållbar digital infrastruktur i hela EU. EU kan endast uppnå dessa mål genom att harmonisera lagstiftningen. Kommissionen anser att det är nödvändigt att harmonisera EU:s bestämmelser om tillträde till marknaden för att undanröja de hinder som orsakas av de nationella skillnaderna i villkoren för beviljande av nyttjanderätter till radiospektrum, nummer eller mark. På grund av satellitanslutningarnas globala karaktär är åtgärder på EU-nivå effektivare än åtgärder på nationell nivå. En samordnad tillståndspraxis som omfattar hela EU är nödvändig för att påskynda tillgången till och ibruktageandet av satellittjänster samt för att förbättra den industriella autonomi och EU:s konkurrenskraft. Medlemsstaternas nationella åtgärder kan inte i tillräcklig utsträckning garantera en rättidig och lämplig övergång från de gamla kopparnäten till fibernät, och det finns en risk för att den inre marknaden splittras och att det råder rättslig osäkerhet kring aktörer som är verksamma i flera medlemsstater. Dessutom anser kommissionen att åtgärder på EU-nivå behövs eftersom splittrade bestämmelser om skydd av konsumenter och slutanvändare medför administrativa kostnader för gränsöverskridande tjänsteleverantörer och försvårar utvecklingen av innovativa tjänster samt leder till en ojämn konsumentskyddsnivå som är sämre än optimal i hela EU.

Kommissionen anser att förslaget är förenligt med proportionalitetsprincipen. Enligt kommissionen syftar de föreslagna åtgärderna till att åtgärda flaskhalsar på den inre marknaden och skapa förutsättningar för nya mer virtualiserade och programbaserade elektroniska kommunikationsnät och kommunikationstjänster i unionen, i synnerhet genom att förenkla och harmonisera systemet med den allmänna auktorisationen. Därigenom stöder förslaget den inre marknads målet om frihet att tillhandahålla elektroniska kommunikationstjänster. Jämfört med den nuvarande referensramen påskyndar förslaget övergången till fibernät, och dess proportionalitet säkerställs genom lämpliga skyddsåtgärder för slutanvändarna samt genom nationell granskning och förvaltning av förfarandena. I förslaget bevaras bestämmelsen om betydande marknadsinflytande (SMP), dock med fokus på att ingripa i marknadsstörningar, vilket underlättar de nationella regleringsmyndigheternas möjlighet att vid behov använda symmetriska åtgärder och lindrigare regleringsmetoder. De föreslagna åtgärderna innehåller också administrativa ändringar som lämpar sig för nya uppgifter på EU-nivå som är relevanta för den inre marknaden och gör det möjligt att fatta beslut effektivare.

Statsrådet anser att förslagets rättsliga grund är lämplig. Under förhandlingarna är det dock viktigt att försäkra sig om att åtgärderna i förslaget främjar den inre marknads funktion och unionens mer omfattande strategiska mål och att de genom harmoniserade åtgärder ökar unionens rättssäkerhet och inte leder till plötsliga, oförutsedda eller svåra förändringar i medlemsstaterna. Under behandlingen ber statsrådet kommissionen om ytterligare upplysningar om hur dessa åtgärder påverkar medlemsstaterna.

Statsrådet stöder i huvudsak kommissionens bedömning att förslaget uppfyller kraven som ingår i subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Trots övergången från direktivbestämmelser om elektronisk kommunikation till den föreslagna förordningen anser statsrådet det viktigt att vid förhandlingar vid behov eftersträva flexibilitet i bestämmelserna, vilket möjliggör detaljerade nationella bestämmelser eller alternativa förfaranden inom ramen för bestämmelserna. Under förhandlingarna är det viktigt att se till att förslaget respekterar artikel 4.2 i FEU, enligt vilken den nationella säkerheten också i fortsättningen ska vara varje

medlemsstats eget ansvar. Under förhandlingarna måste det dessutom med tanke på dessa principer göras en mer detaljerad bedömning av kommissionens förslag om att utfärda fullständigt harmoniserade genomförandeakter om bland annat radiospektrum, satellitkommunikation och harmoniserade grossistprodukter som teleföretagen erbjuder.

Under förhandlingarna ska det även göras en bedömning av bland annat spektrumförvaltningen och tillstånden, förfarandet med ett harmoniserat anmälningsförfarande (Single Passport) och den allmänna auktorisationen, bestämmelserna om betydande marknadsinflytande, utfasningen av kopparnätet, de samhällsomfattande tjänsterna inom elektronisk kommunikation, konsumentskyddet, nummer samt proportionaliteten, ändamålsenligheten och lämpligheten hos bestämmelserna om medlemsstaternas rapporteringsskyldigheter och lämnande av uppgifter i förhållande till förslagens mål och syfte.

4 Förslagets konsekvenser

4.1 Kommissionens konsekvensbedömning

Kommissionen har gjort en konsekvensbedömning av förslaget som presenterar fyra problem på den nuvarande digitala inre marknaden som man försöker åtgärda: långsamt ibruktagande och långsam spridning av fibernät och fibertjänster, otillräckliga investeringar i mobilnät av hög kvalitet, avsaknad av alleuropeiska nät och tjänster samt en förvaltningsstruktur som inte helt motsvarar den inre marknadens krav.

Ekonomiska konsekvenser

Enligt kommissionens konsekvensbedömning kommer förslaget till förordning att höja EU:s BNP med 327 miljarder euro före 2035. En harmonisering av bestämmelserna minskar kostnaderna för ibruktagandet av näten, vilket ökar investeringarna i 5G och 6G och den digitala ekonomins säkerhet. En harmonisering av spektrumförvaltningen har en positiv effekt på BNP. Övergången till fiber förbättrar laddningshastigheterna och möjliggör en mer energieffektiv infrastruktur. Förslaget ökar inte utgifterna från EU-budgeten märkbart, utan Berecs och RSPG:s tilläggsbefogenheter finansieras med nuvarande finansieringsmekanismer.

Konsekvenser för den inre marknaden

Enligt kommissionens bedömning möjliggör förslaget en mer konkurrenskraftig inre marknad där tjänster kan tillhandahållas på ett enhetligt sätt och skalas upp lättare. Medlemsländernas nuvarande separata regleringsmodeller kombineras till en helhet, vilket bedöms främja den inre marknaden. Detta har särskild betydelse för förberedelserna inför 6G och för satellitkommunikationen. Förslaget gör det möjligt att tillhandahålla tjänster inom hela EU utan hinder som för närvarande beror på nationella avvikelser och tillståndsförfaranden.

Konsekvenser för företagen

Kommissionen bedömer att rapporterings- och anmälningsbördan som den splittrade regleringen medför minskar, i synnerhet för operatörer som tillhandahåller gränsöverskridande tjänster. Förfarandet med ett gemensamt och harmoniserat anmälningsförfarande minskar företagens administrativa kostnader och rapporteringskostnader. Detta garanterar att regleringen är konsekvent, transparent och förutsägbar. Det är i synnerhet små och medelstora företag och nya marknadsaktörer som gynnas, eftersom lägre hinder för marknadstillträde gör det möjligt att ta tjänster i bruk snabbare.

Ett satellittillstånd på EU-nivå ger aktörerna tillgång till frekvenser i alla medlemsstater med samma tillståndsvillkor, vilket gör det möjligt att utvidga verksamheten och tillhandahålla tjänster som omfattar hela EU. Satellitoperatörer drar nytta av enhetliga förfaranden och en mer strategisk frekvensanvändning, vilket förbättrar resiliensen, säkerheten och kontinuiteten hos slutanvändarnas tjänster.

Nättillstånd som ger rätt att använda radiospektrum ska i regel gälla tills vidare, vilket gör det möjligt att förenhetliga tillståndsvillkoren och inkluderar en granskning av tillståndsförfarandena på EU-nivå. Enligt kommissionen leder en harmonisering av villkoren för beviljande av radiospektrum till lägre investeringsrisker för företagen.

Kommissionen anser att förslaget stärker förutsägbarheten hos radiospektrumpolitiken, harmoniserar villkoren och minskar splittringen, vilket ökar investeringsviljan och förbättrar lönsamheten för investeringar i 5G/6G-nät och därmed påskyndar införandet av dem. Villkoren för beviljande av spektrumtillstånd harmoniseras, vilket sänker kostnaderna och minskar riskerna för företagen.

Kommissionen uppskattar att de nya administrativa kraven i anslutning till avvecklingen av kopparnätet leder till administrativa engångskostnader på cirka 73 miljoner euro och till årliga återkommande administrativa kostnader på cirka 38 miljoner euro jämfört med nuläget. Samtidigt förväntas administrativa besparingar uppnås genom harmoniseringen av tillståndsvillkoren och förenklingen av lagstiftningskraven. Om finansieringen av ändringarna i förvaltningsstrukturen delvis täcks med avgifter, innebär detta merkostnader för företag som tillhandahåller elektroniska kommunikationstjänster och/eller innehavare av nyttjanderätt till radiospektrum. Aktörerna betalar administrativa avgifter för att täcka regleringsmyndigheternas kostnader.

Konsekvenser för konsumenterna

Enligt kommissionens bedömning förbättras kvaliteten, täckningen och konkurrenskraften när det gäller nät, i synnerhet på landsbygden. Kommissionen bedömer att priserna sjunker i takt med att konkurrensen hårdnar och att tjänsterna blir mer likvärdiga inom hela EU. Konsumenterna får bättre tillgång till högklassiga 5G-tjänster, gränsöverskridande kommunikationstjänster, mer tillförlitlig 112-lokalisering och nya digitala tjänster (VR/AR, molnbaserade anslutningar, satellitkommunikation).

Kommissionen bedömer att övergången från kopparnät till fiber kan trygga konsumenternas rättigheter. Skyddet av sårbara konsumenter säkerställs i samband med utfasningen av kopparnätet. Konsumenterna får tillgång till snabbare och mer tillförlitliga anslutningar i och med övergången till fiber.

Övriga samhällseliga konsekvenser

Enligt kommissionens bedömning förbättrar fibernäten och 5G-SA-näten den digitala delaktigheten och den regionala jämställdheten. Förslaget stärker funktionssäkerheten hos kritisk kommunikation och nödförbindelser. Dessutom stöder det driftsäkerheten hos digitala offentliga tjänster och grundläggande infrastruktur. EU stärker samtidigt sin teknologiska och geopolitiska autonomi med hjälp av satellit- och 6G-utvecklingen. Övergången till optisk fiber främjar digital delaktighet, förbättrar förbindelserna på landsbygden och stöder jämlik tillgång till digitala tjänster. Den stärker även funktionssäkerheten i fråga om nödkommunikation och kritisk kommunikation.

Konsekvenser för myndigheternas verksamhet

Enligt kommissionens bedömning harmoniserar förslaget förfarandena, vilket minskar överlappande bedömningar och förbättrar tolkningen av reglerna. En del av uppgifterna koncentreras till EU-nivå, vilket lättar på de nationella skyldigheterna.

Det gemensamma anmälningsförfarandet intensifierar samarbetet mellan medlemsstaternas regleringsmyndigheter i fråga om den föreslagna och de nationella regleringsmyndigheternas tillsyn över elektroniska kommunikationsnät och leverantörer av kommunikationstjänster.

Medlemsstaterna ska utarbeta genomförandeplaner för övergången till fiber och utfasningen av koppar, inklusive åtgärder för att skydda sårbara grupper, vilket ökar den administrativa bördan. Medlemsstaterna ska lämna in sina egna nationella planer för övergången till optisk fiber senast 2029. De ska innehålla en samordnad nationell strategi och konkreta åtgärder för att ta i bruk fibernätet.

Den föreslagna förvaltningsstrukturen stärker samordningen på EU-nivå. Den bygger på nuvarande Berec och Berecbyrån och lyfter upp RSPG (Radio Spectrum Policy Group) från att vara en av kommissionens expertgrupper till ett organ som motsvarar Berec. Det nya organet stöder ODN som ersätter Berecbyrån. Detta ökar effektiviteten i spektrumförvaltningen och förbättrar samarbetet mellan Berec och RSPG. Styrningen på EU-nivå minskar marknadsstörningar som orsakas av nationella skillnader.

Enligt kommissionens bedömning minskar harmoniseringen av förfarandena det överlappande arbetet och gör tillsynen tydligare. En del av verksamheten överförs till EU-nivå, vilket minskar den nationella förvaltningsbördan.

Miljökonsekvenser

Enligt kommissionens beräkningar leder övergången till fiber till att koldioxidutsläppen minskar med 0,6 miljoner ton fram till 2035. En harmoniserad rapportering av energieffektivitet gör det möjligt att följa upp miljökonsekvenserna på EU-nivå. Fibernät och 5G/6G-nät förbrukar betydligt mindre energi än vad kopparnät och gammal mobilteknik gör. Radiospektrumpolitiken stöder resurseffektiv användning och fördelning av radiospektrum. 5G SA-nätens energieffektivitet minskar mobilnätens ekologiska fotavtryck per gigabyte.

Förslaget gör det möjligt att koppla miljömål till radiospektrumpolitiken, till exempel genom resurseffektiv användning och tilldelning av radiospektrum. Förslaget beaktar miljökonsekvenserna i högre grad än tidigare i och med att den harmoniserade rapporteringen och nätens energieffektivitet kan samordnas på EU-nivå.

4.2 Nationell konsekvensbedömning

Förslaget är en förordning och är därför direkt tillämplig rätt nationellt och förutsätter i princip inte några nationella genomförandeåtgärder. När förordningen träder i kraft har den dock märkbara konsekvenser för lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) och kan förutsätta att flera nationella bestämmelser ändras eller upphävs även till den del de på grund av de nationella marknadsförhållandena fortfarande skulle vara bra att hålla i kraft och upphävandet kan ha negativa konsekvenser för såväl företag som användare.

Förslagen som gäller harmoniseringen av radiospektrumförvaltningen och överföringen av befogenhet har sannolikt inte någon betydande positiv inverkan på investeringarna i 5G och 6G

och därigenom på den ekonomiska tillväxten i Finland. I Finland är 5G-nätens täckning och kvalitet redan i nuläget på en hög internationell nivå och användarna har även tillgång till tjänster som bygger på 5G-SA-nät. Dessutom har Finland inom ramen för den nuvarande regleringen god beredskap för ett effektivt ibruktage av 6G-nät tack vare en progressiv radiospektrumpolitik och radiospektrumförvaltning som uppmuntrar till investeringar.

Däremot kan förslagen om harmonisering av radiospektrumförvaltningen och överföring av beslutanderätten från medlemsländerna till kommissionen ha negativa effekter på investeringar i mobilnätet och tillgången till tjänster. Förslagen kan leda till att ibruktaget av radiospektrum saktar av i Finland jämfört med nuläget och de kan försämra möjligheterna att beakta de nationella särdragen i beviljandet av tillstånd och deras villkor. Investeringseffekterna av nättillstånd som gäller tills vidare bör bedömas ännu noggrannare. Tillstånd som gäller tills vidare ökar förutsägbarheten för teleföretag som investerar i nät, men kan också fördröja ibruktaget av ny teknik som utvecklas snabbt i framtiden samt låsa marknaden och göra det svårare för nya aktörer att komma in på marknaden.

Beviljande av tillstånd för satellitkommunikation på EU-nivå för mer omfattande serviceverksamhet i fråga om utbudet av anslutningar till slutanvändare kan öka rättssäkerheten och minska den administrativa bördan för tjänsteleverantörer samt slutligen främja tillgången till alternativa satellittjänster även i Finland. Förslaget är dock förknippat med osäkerhet när det gäller om behoven hos användarna i de nordliga områdena beaktas tillräckligt i tillståndsförfarandet på EU-nivå. I fråga om övriga tillstånd för satellitkommunikation kan en överföring av befogenheten från det nuvarande flexibla nationella tillståndsförfarandet som stöder innovationer och tillväxt försämra den inhemska rymd- och satellitsektorns konkurrenskraft och investeringsmiljö samt höja tröskeln för marknadstillträde i synnerhet för små och växande aktörer. Dessutom kan det begränsa möjligheterna att trygga försvarets och de nationella säkerhetsmyndigheternas användning av radiospektrum.

Investeringarna i optiska fibernät har ökat avsevärt i Finland under de senaste åren. Utmaningen i Finland är den ojämna fördelningen av tillgången till optisk fiber mellan tätbefolkade och glesbefolkade områden. Förslaget innehåller inga reformer i anslutning till optiska fibernät som skulle ha betydande påskyndande inverkan på investeringarna i optisk fiber eller den ekonomiska tillväxten på nationell nivå. I förslaget är bestämmelserna om avveckling av kopparnätet ett centralt verktyg för att främja investeringar i optisk fiber på den inre marknaden. Eftersom kopparnät endast används i liten utsträckning i Finland numera, skulle de föreslagna ändringarna inte göra det möjligt att främja investeringar i optisk fiber (inkl. landsbygdsområden) eller förbättra de fasta nätens anslutningshastigheter eller energieffektivitet. I Finland, till skillnad från Europa generellt, ägs kopparnäten i bostadsaktiebolagens fastigheter av bolagen själva. Kommissionens förslag omfattar avveckling av kopparnät även när det gäller fastighetsnät. I avvecklingen av kopparnätet ingår åtgärder som genom bestämmelser syftar till att avveckla befintliga FTTB-lösningar (fiber till byggnaden). Dessa kan leda till att konkurrensen minskar och att priserna på de tjänster som konsumenterna erbjuds stiger.

I förslaget riktas åtgärder som syftar till att minska teleföretagens administrativa börda främst till teleföretag som är verksamma i flera medlemsstater. Mätt i verksamhetens omfattning verkar dock de största finländska operatörerna med gränsöverskridande verksamhet inte ha någon kännbar nytta av dessa åtgärder. Förfarandet med ett gemensamt anmälningsförfarande och införandet av principen om ursprungsland är förknippat med osäkerhet, särskilt när det gäller fastställandet av regleringsmyndigheternas befogenheter när det gäller tillsynen. Således är det inte tydligt vilka fördelarna och kostnaderna blir för teleföretagen och myndigheterna när det gäller det gemensamma anmälningsförfarandet. Dessutom bör man beakta att det i Finland finns

många små teleföretag som endast är verksamma på den nationella marknaden och vars administrativa kostnader inte alls skulle sänkas i och med förslaget. Däremot innehåller kommissionens förslag flera förslag som sannolikt snarare skulle öka den administrativa bördan, till exempel när det gäller förslagen om harmonisering av datainsamlingen.

Den allmänna auktorisationen i anslutning till förfarandet med ett gemensamt anmälningsförfarande kommer i framtiden att möjliggöra reglering av befintliga nationella uppgifter från laglig teleavlyssning och uppgifter som lagras för myndighetsbruk. Förslaget kan dock ha praktiska konsekvenser även för tillgången till information för de brottsbekämpande myndigheterna med tanke på användningen av tvångsmedel och nödlokaliseringar samt för polisens och tjänsteoperatörernas nuvarande samarbete i bedrägeribekämpningen.

Konsekvenserna för kommunikationstjänsternas konsumentavtal är inte stora, åtminstone inte på kort sikt, eftersom de föreslagna bestämmelserna om konsumentavtal till stor del motsvarar de gällande bestämmelserna. Utöver de föreslagna bestämmelserna i förordningen innehåller lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation också andra bestämmelser som skyddar konsumenterna och eventuella överlappningar mellan dem och bestämmelserna i förordningen ska granskas i samband med förhandlingarna om förordningen.

Bestämmelserna gällande interoperabiliteten för bilradiomottagare som ingår i artikel 112 i förslaget kan ha konsekvenser för bestämmelserna i den nationella fordonslagen (82/2021). Enligt förslaget till förordning ska radiomottagare i nya fordon i kategori M vara kapabla att ta emot och återge åtminstone digitala markbundna radiosändningar. Enligt artikel 112.4 i förslaget får medlemsländerna inte på nationell nivå upprätthålla eller ålägga skyldigheter som avviker från artikeln. Enligt 7 mom. i 13 § om fordons konstruktion, manöverorgan och utrustning i fordonslagen som gäller i Finland ska bilradiomottagare i ett nytt fordon i kategori M kunna ta emot och återge både digitala och analoga markbundna radiosändningar. I Finland bygger sändningstekniken för markbundna radiosändningar på analog FM-teknik.

I förslaget ges kommissionen befogenhet att utfärda flera delegerade akter och genomförandeakter. Utfärdandet av delegerade akter och genomförandeförordningar är förknippat med osäkerhet om deras slutliga innehåll och tidtabellen för deras ikraftträdande. Detta kan försämra myndighetsverksamhetens förutsägbarhet och konsekvens nationellt samt teleföretagets möjligheter att bedöma framtida skyldigheter och kostnader.

5 Förslagets förhållande till grundlagen och till de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna

Kommissionen har bedömt förslagets konsekvenser för de grundläggande rättigheterna, bland annat i fråga om yttrandefrihet, jämlikhet, skydd av personuppgifter och integritetsskydd. Enligt kommissionens bedömning tar förslaget full hänsyn till de grundläggande rättigheter som erkänns i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Syftet med förslaget är i synnerhet att förbättra kommunikationsförbindelser som främjar jämlik tillgång till innehåll och tjänster inom elektronisk kommunikation samt yttrandefrihet och näringsfrihet.

Förslaget är betydelsefullt med tanke på egendomsskyddet enligt 15 § i grundlagen och näringsfriheten enligt 18 § i grundlagen.

Med tanke på egendomsskyddet är bestämmelserna i del IV i förslaget till förordning om överlämnande av nyttjanderätt till nät och samtrafik mellan nät (artiklarna 68–71, 78, 80 och 81) samt prissättning av nyttjanderätt och samtrafik viktiga (artikel 79). Dessutom är bestämmelserna om placering av utrustning som hör till kommunikationsnätet på någon annans

fastighet eller samlokalisering med ett annat teleföretag viktiga (artiklarna 62–64). De nationella bestämmelser som i stor utsträckning motsvarar dessa bestämmelser som kommissionen föreslår ingår dock redan i avdelning III i den gällande lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (Skyldigheter och samhällsomfattande tjänster) samt i 28 kap. (Placering) i samma lag. Förhållandet mellan dessa nationella bestämmelser och egendomsskyddet i grundlagen bedömdes när lagstiftningen i fråga bereddes (RP 221/2013 rd s. 244–250 (informationssamhällsbalken) och RP 98/2020 rd s. 309–316 (genomförande av kodexdirektivet).

Den föreslagna skyldigheten att fasa ut kopparnätet begränsar näringsfriheten enligt artikel 16 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna och 18 § i grundlagen. En sådan begränsning kan dock vara motiverad om dess syfte är ett mål av allmänt intresse och den är förenlig med principerna om nödvändighet och proportionalitet. Marknadsutvecklingen visar redan att operatörerna drar sig ur kopparnäten på basis av kommersiella aspekter. Åtgärden är även förenlig med relevanskravet med beaktande av de förväntade sociala, ekonomiska och miljömässiga fördelarna. Dessutom garanterar de föreslagna hållbarhetskraven och eventuella undantag under vissa förutsättningar att den föreslagna åtgärden är proportionerlig.

Statsrådet anser inte att förslaget strider mot Finlands grundlag eller de konventioner om grundläggande rättigheter och mänskliga rättigheter som är bindande för Finland.

6 Ålands behörighet

Enligt 27 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har riket lagstiftningsbehörighet i fråga om televäsendet. Sålunda omfattas bland annat kommissionens förslag om spektrumförvaltning och mobilverksamhet av rikets behörighet.

Enligt 18 § 7 punkten i självstyrelselagen hör byggnads- och planväsendet samt grannlagsförhållanden till landskapets lagstiftningsbehörighet. Landskapets behörighet omfattar också natur- och miljövård (10 punkten) samt byggande av vägar (21 punkten). De artiklar i förslaget som gäller kablar, placeringen av radiomaster som ingår i mobilnätet och basstationer motsvarar till sitt innehåll bestämmelserna i kodexdirektivet. I samband med genomförandet av kodexdirektivet lämnade Ålands landskapsregering den 29 januari 2020 in en notifikation till utrikesministeriet om det nationella genomförandet av unionslagstiftningen (ÅLR 2019/175), där det konstateras att rättsområdet som regleras genom kodexdirektivet hör till rikets lagstiftningsbehörighet.

Enligt 18 § 20 punkten i självstyrelselagen har landskapet dessutom lagstiftningsbehörighet i fråga om rätt att utöva rundradio- och televisionsverksamhet inom landskapet.

7 Behandling av förslaget i Europeiska unionens institutioner och de övriga medlemsstaternas ståndpunkter

Behandlingen av förslaget inleddes i rådets arbetsgrupp för telekommunikation och informationsområdet i januari 2026. Ordförandelandet har ännu inte bedömt måltidtabellen för rådets allmänna ståndpunkt.

I Europaparlamentet är det utskottet för industrifrågor, forskning och energi ITRE som ansvarar för förslaget och som föredragande har Michal Kobosko, Pilar del Castillo Vera, Matthias Ecke, Damian Boeselager och Francesco Torselli utsetts.

8 Nationell behandling av förslaget

U-skrivelsen har beretts som tjänsteuppdrag vid kommunikationsministeriet. Utkastet till U-skrivelse har behandlats i ett skriftligt förfarande i kommunikationssektionen och konkurrenskraftssektionen den 11–16 mars 2026.

Dessutom ordnades ett samråd om förslaget för intressentgrupper den 12 februari 2026.

U-skrivelsen har behandlats i EU-ministerutskottet den 27 mars 2026.

9 Statsrådets ståndpunkt

Statsrådet understöder utvecklingen av EU:s inre marknad för elektronisk kommunikation för att påskynda investeringarna i den digitala omställningen, utveckla villkoren inom telebranschen och stärka Europas globala konkurrenskraft. Statsrådet understöder att EU utifrån kommissionens förslag söker gemensamma lösningar som ökar enhetligheten i regleringen av den inre marknaden för elektronisk kommunikation. Det är viktigt att regleringen av den elektroniska kommunikationen bildar en tydlig och enhetlig helhet som även beaktar den tekniska utvecklingen och främjar ett tidigt införande av informations- och kommunikationstekniska lösningar, såsom 6G och satellitkommunikationsteknik inom EU. Snabba och avancerade kommunikationsnät är också en förutsättning för att uppnå EU:s mål i fråga om artificiell intelligens.

Statsrådet understöder således de förslag från kommissionen som innebär att regleringen lättas upp och blir mer flexibel samt att den administrativa bördan minskar om förslagen förverkligas. Statsrådet anser att åtgärderna som leder till en smidigare och modernare reglering kunde genomföras betydligt frimodigare och ambitiösare än vad kommissionen föreslår.

Enligt kommissionens förslag ska regleringen av elektronisk kommunikation gå från direktiv till förordning. Statsrådet anser då att det är viktigt att vid förhandlingarna vid behov eftersträva flexibilitet i bestämmelserna, vilket möjliggör detaljerade nationella bestämmelser eller alternativa förfaranden inom ramen för bestämmelserna. Statsrådet konstaterar att förslaget till förordning skulle innebära flera nya rapporterings- och samarbetsskyldigheter för både de nationella myndigheterna och aktörerna inom telebranschen, och att det bör göras en noggrann bedömning av nyttan och nödvändigheten med dessa skyldigheter. Statsrådet anser allmänt att kommissionens förslag till vissa delar är oklara och förutsätter tilläggsutredningar under förhandlingarna.

Statsrådet förhåller sig positivt till att unionen försöker bedriva en mer harmoniserad radiospektrumpolitik. Användningen av begränsade samt samhälleligt och ekonomiskt betydelsefulla radiofrekvenser bör vara så effektiv som möjligt i unionen. Radiospektrum- och tillståndspolitiken har central inverkan på kommunikationstjänsternas pris, kvalitet och tillgänglighet. Statsrådet anser även i princip att det är positivt att strategisk planering av radiofrekvenser främjas på EU-nivå, eftersom det ökar uppkomsten av en mer förutsägbar och investeringsvänlig verksamhetsmiljö. Statsrådet anser att målet med radiospektrumpolitiken borde vara att medlemsstaterna förbinder sig att snabbt ta i bruk radiospektrum och det är viktigt att se till att föregångarländers radiospektrumpolitiska åtgärder inte bromsas upp. Statsrådet är i princip för ett effektivare ingripande i radiostörningar mellan medlemsländer och från tredjeländer. Statsrådet är också redo att överväga den möjlighet att införa restriktiva åtgärder som föreslås i förslaget till förordning, men betonar de restriktiva åtgärdernas karaktär som ett självständigt utrikes- och säkerhetspolitiskt instrument.

I fråga om radiospektrum understöder statsrådet förslagets allmänna principer, såsom störningsfri användning av radiospektrum, delad användning av radiospektrum med beaktande

av störningsfri primär användning och överföring av radiospektrum samt harmoniseringen av band. Statsrådet förhåller sig dock reserverat till förslagen om tillstånd för harmoniserade band, tillståndsprocesser och förslagen om villkor för tillstånd, där beslutanderätten överförs från nationell nivå till kommissionen. De exakta tidtabellerna för ibruktagandet av band och övriga villkor för nyttjanderätten ska i regel fortsätta ingå i den nationella beslutanderätten för att möjliggöra nationella särdrag och Finlands progressiva radiospektrumpolitik även i fortsättningen. Statsrådet anser att det är viktigt att EU-regleringen möjliggör ett tillräckligt nationellt handlingsutrymme till exempel i anslutning till tillståndsprocesserna och villkoren för nättillstånd.

Statsrådet anser att det är viktigt att de relevanta EU-bestämmelserna är konsekventa och kompatibla sinsemellan. Statsrådet förhåller sig preliminärt positivt till att det till tillståndsvillkoren fogas ett nytt villkor om att skyldigheterna gällande IKT-leveranskedjorna i förslaget till cybersäkerhetsakt ska iakttas.

Statsrådet anser det nödvändigt att det även i fortsättningen är möjligt att på nationell nivå i tillräcklig utsträckning beakta försvarets och myndighetsnätets behov av frekvenser i alla beredskapstillstånd, inklusive den militära rörlighetens behov. Statsrådet betonar att säkerhetsklassificerad information om näringslivets nät som är kritiska för samhällets funktion samt om nät som stöder försvaret och säkerheten inte kan delas med beslutande organ på EU-nivå eller den föreslagna centraliserade EU-databasen, vilket innebär att dessa uppgifter inte skulle beaktas i beslutsfattandet. Statsrådet förhåller sig reserverat till åtgärder som innebär att beslutanderätten i fråga om förvaltning av radiospektrum överförs till kommissionen genom delegerade akter, eftersom förvaltningen av radiospektrum är en väsentlig del av den nationella suveräniteten och även av att trygga försvaret och säkerheten.

Statsrådet understöder i regel långa tillstånd, men ser vissa utmaningar med den modell som kommissionen lagt fram, där tillstånden är nyttjanderätter till radiospektrum eller tillstånd för satellitkommunikation som gäller tills vidare. Kommunikationsmarknaden och tekniken utvecklas snabbt och tillstånd som gäller tills vidare kan låsa marknaden under lång tid och bromsa upp tillgången till ny teknik eller nya aktörers tillträde till marknaden. Tidsbundna nyttjanderätter skapar naturliga granskningspunkter där konkurrenssituationen kan bedömas och marknadsstrukturerna korrigeras vid behov. Statsrådet anser att kommissionen borde lägga fram mer information om hur tillstånd som gäller tills vidare påverkar marknaden.

Statsrådet anser i princip att det är positivt att tillstånd för satellitkommunikation beviljas på EU-nivå till den del det är fråga om mer omfattande verksamhet som gäller anslutningar till slutanvändare. I sådana fall kan ett EU-omfattande tillstånd öka rättssäkerheten och minska den administrativa bördan för tjänsteleverantörerna samt göra EU till en mer enhetlig marknad som är mer attraktiv för aktörerna. Dessa gemensamma regler bör dock vara till nytta för hela EU. Statsrådet anser att det är viktigt att tjänsterna tillhandahålls i hela EU, även i de nordliga områdena.

Statsrådet förhåller sig reserverat till överföringen av befogenhet för andra än ovan nämnda tillstånd för satellitkommunikation till kommissionen (t.ex. tillstånd för finländska satelliter för fjärranalys eller satelliter som används av universitet/företag eller nationella myndighetssatelliter eller deras markstationer). Nyttjanderätterna till nationella satellit- och markstationsaktörers radiospektrum bör bevaras på nationell nivå för att möjliggöra en flexibel och snabb verksamhetsmiljö som stöder innovationer och tillväxt samt beaktar lokala särdrag. I fråga om befogenheten ska i synnerhet tryggheten av försvarets och de nationella säkerhetsmyndigheternas användning av radiospektrum beaktas. Statsrådet anser att

regleringslösningen för satellitkommunikation bör bidra till smidighet, förutsägbarhet och beaktandet av nationella särdrag.

Statsrådet stöder i princip målen med ett gemensamt anmälningförfarande, såsom att stärka den inre marknaden och underlätta de administrativa förfarandena, när teleföretag kan verka inom EU med en enda televerksamhetsanmälan. Statsrådet anser att införandet av principen om ursprungsland kan öka osäkerheten till exempel vid effektiv övervakning av villkoren i den allmänna auktorisationen och medföra nya kostnader för överstatlig tillsyn som kan överskrida nyttan. Statsrådet anser att det är viktigt att förfarandet med ett gemensamt anmälningförfarande och regleringen av den allmänna auktorisationen i tillräcklig utsträckning beaktar de nationella särskilda förhållandena och den nationella säkerheten samt de brottsbekämpande myndigheternas tillgång till information, och förtydligar de rättigheter och skyldigheter som aktörerna har. Statsrådet anser att det är viktigt att det går att fortsätta med fungerande praxis som grundar sig på nuvarande nationella reglering i fråga om uppgifter som lagrats för brottsbekämpande myndigheters bruk och teleavlyssning.

Statsrådet understöder att regleringen av betydande marknadsinflytande bevaras i förslaget till förordning, men förhåller sig reserverat till bestämmelserna om en ny harmoniserad grossistprodukt på EU-nivå samt till förslaget att utvidga kommissionens vetorätt till de skyldigheter som de nationella regleringsmyndigheterna ålägger teleföretagen. Statsrådet anser att de nationella särskilda förhållandena ska beaktas när den harmoniserade grossistprodukten fastställs i den fortsatta behandlingen av förslaget. Medlemsstaterna har olika nätlösningar och förutbestämda egenskaper kan begränsa den tekniska utvecklingen. Förordningen ska beakta de nationella myndigheternas möjlighet att utan oskäligen motiveringsbörda reglera även andra grossistprodukter i stället för en harmoniserad grossistprodukt.

Statsrådet konstaterar att avtalsförhållandena mellan leverantörer av internetanslutningstjänster och leverantörer av digitala tjänster, såsom stora leverantörer av innehållstjänster, fungerar bra för närvarande och att inga störningar har observerats på marknaden. Statsrådet anser således inte att den föreslagna nya bestämmelsen om ett frivilligt medlingsförfarande mellan aktörer är nödvändig.

Statsrådet anser att fördelarna med regleringen av utvecklingen av kopparnätet skulle vara begränsade för Finland, eftersom utvecklingen redan har kommit väldigt långt på marknadsvillkor i Finland. Därför anser statsrådet att de planer och den rapportering i anslutning till utvecklingen av kopparnätet som föreslås i förslaget till förordning onödigt ökar den administrativa bördan för både de nationella myndigheterna och teleföretagen. I Finland ägs fastighetsnät primärt av fastigheterna och i synnerhet med tanke på användarnas intresse är det viktigt att utbudet av tjänster i fastighetsnäten kan fortsätta. Statsrådet anser att bestämmelserna om utveckling av kopparnätet inte ska gälla fastighetsnät och de tjänster som erbjuds via dem i Finland och anser att det är viktigt att Finland har möjlighet att bevara den befintliga nationella regleringen när det gäller tillträde till fastighetsnät.

Statsrådet förhåller sig i princip positivt till inrättandet av den nya ODN-byrån och ett närmare samarbete mellan ODN och RSPB, men anser att det är viktigt att få mer information om förslagets motiveringar och detaljer så att dess ändamålsenlighet kan bedömas tillräckligt särskilt med tanke på utvecklingen av den inre marknaden för elektronisk kommunikation. Den föreslagna reformen av förvaltningsmodellen och de uppgifter och befogenheter som där föreslås för de nya organen har i praktiken ett starkt samband med de ändringar som gäller nummer och radiospektrumförvaltningen som ingår i förslaget till förordning och som således ska granskas som en helhet.

Statsrådet anser att den samhällsomfattande tjänsten för elektronisk kommunikation behövs som ett sista skyddsnät för slutanvändarnas basservice. När nivån på de samhällsomfattande tjänsterna fastställs ska det även i fortsättningen gå att beakta nationella särdrag och tjänsterna ska kunna genomföras teknikneutralt. Statsrådet anser att förfarandet för att ålägga skyldigheten att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster ska vara så smidigt och enkelt som möjligt.

Statsrådet anser att det är viktigt att ha en hög konsumentskyddsnivå och understöder tryggheten av rättigheterna för konsumenter och andra användare av kommunikationstjänster som kan jämföras med konsumenter i ett avtalsförhållande samt underlättandet av byte av teleföretag i en konkurrenssituation. Statsrådet anser dock att onödiga splittring, överdriven detaljrikedom och motstridigheter i lagstiftningen som syftar till att skydda konsumenterna bör försöka undvikas i förhandlingarna. I förhandlingarna bör uppmärksamhet fästas vid de skyldigheter och rättigheter som redan följer av EU:s konsumentskyddslagstiftning och målet bör vara att bestämmelserna i förordningen, även definitionsbestämmelserna, är förenliga med EU:s befintliga konsumentskyddslagstiftning och behövligen i förhållande till den. Statsrådet anser att sambanden mellan bestämmelserna ska vara tydliga.

Statsrådet anser att det är viktigt att lagstiftningen möjliggör effektiva åtgärder av tjänsteleverantörerna för att upprätthålla säkerheten för deras tjänster och användare samt för att bekämpa bedrägerier. Regleringen bör vara tillräckligt flexibel så att det snabbt går att reagera på bedrägerier via elektroniska kommunikationsnät som ständigt utvecklas. Vid förhandlingarna ska det säkerställas att regleringen inte hindrar eller stör utvecklingen av nationella lösningar.

Statsrådet fäster uppmärksamhet vid att digitala markbundna radiosändningar inte används i Finland, och att det därför är viktigt att i förhandlingarna sträva efter att trygga det nationella handlingsutrymme som behövs för regleringen av interoperabiliteten för bilradiomottagare.

Statsrådet understöder att skyldigheterna som gäller nätneutralitet hålls oförändrade, men anser att det är bra att anvisningarna om nätverksskivning och andra anvisningar om nätneutralitet utvecklas så att de beaktar utvecklingen av tekniken och serviceutbudet. BERECs riktlinjer betraktas som rätt verktyg för detta. Statsrådet anser att den föreslagna harmoniserade datainsamlingsmodellen, utvidgningen av innehållet i kartläggningarna på marknaden och prognoserna för utvecklingen av näten i onödan ökar den administrativa bördan för både de nationella myndigheterna och teleföretagen.

Statsrådet anser att den nuvarande regleringen av nummer fungerar och att de nationella nummerresurserna är tillräckliga. De föreslagna ändringarna för att öka kommissionens beslutanderätt och inrätta en nummerrymd som omfattar hela EU förutsätter således ytterligare motiveringar under förhandlingarna.

Statsrådet stöder i princip främjandet av beredskapsåtgärder i anslutning till kommunikationsnäten samt samarbetet mellan medlemsländerna på EU-nivå. I takt med att beredningen framskrider fäster statsrådet dock uppmärksamhet vid proportionaliteten i medlemsstaternas rapporteringsskyldigheter samt arten av de uppgifter som medlemsländerna ska lämna till ODN, eftersom information om nätinфраstruktur kan utgöra säkerhetsklassificerad information som omfattas av betydande begränsningar. Statsrådet betonar att ansvaret för utvecklingen av beredskaperna ligger hos medlemsstaterna själva och att kommissionens åtgärder ska stödja och komplettera dessa. Vid utarbetandet av EU:s beredskapsplan för digital infrastruktur och utvecklingen av beredskapsåtgärder ska det beredskapsarbete som redan utförs inom unionen bland annat inom ramen för NIS2- och CER-direktiven beaktas för att undvika överlappande arbete.

Statsrådet understöder utvecklingen av åtgärder för att varna befolkningen på EU-nivå. Vid sidan av utvecklingen av varningar på EU-nivå är det viktigt att utveckla nationella system för varningar till allmänheten och säkerställa att arbetet som utförs på EU-nivå stöder möjligheten att utveckla funktionaliteten och samordningen av mer exakta nationella system.

I förslaget till förordning ges kommissionen befogenhet att utfärda delegerade akter och flera genomförandeakter, varav en del är förknippade med frågor som till exempel gäller förvaltning av radiospektrum och näringsverksamhet. Statsrådet anser att konsekvenserna av delegeringarna måste vara tillräckligt förutsägbara för lagstiftaren samt branschen och slutanvändaren redan i beslutsfasen. I de fortsatta förhandlingarna ska man se till att delegeringen av lagstiftnings- och genomförandebefogenheter till kommissionen är ändamålsenlig och proportionerlig samt tillräckligt noggrant avgränsad och exakt. Statsrådet fäster dessutom uppmärksamhet vid de nationella myndigheternas samt BERECs och RSPB:s rätt till information som ingår i förslaget till förordning och vars ändamålsenlighet bör beaktas under förhandlingarna om förordningen. Statsrådet anser att det är viktigt med en tillräckligt lång verkställighets- och övergångstid för förordningen.